

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Experiment s mrazem a světlem pomůže porozumět mladým smrkům

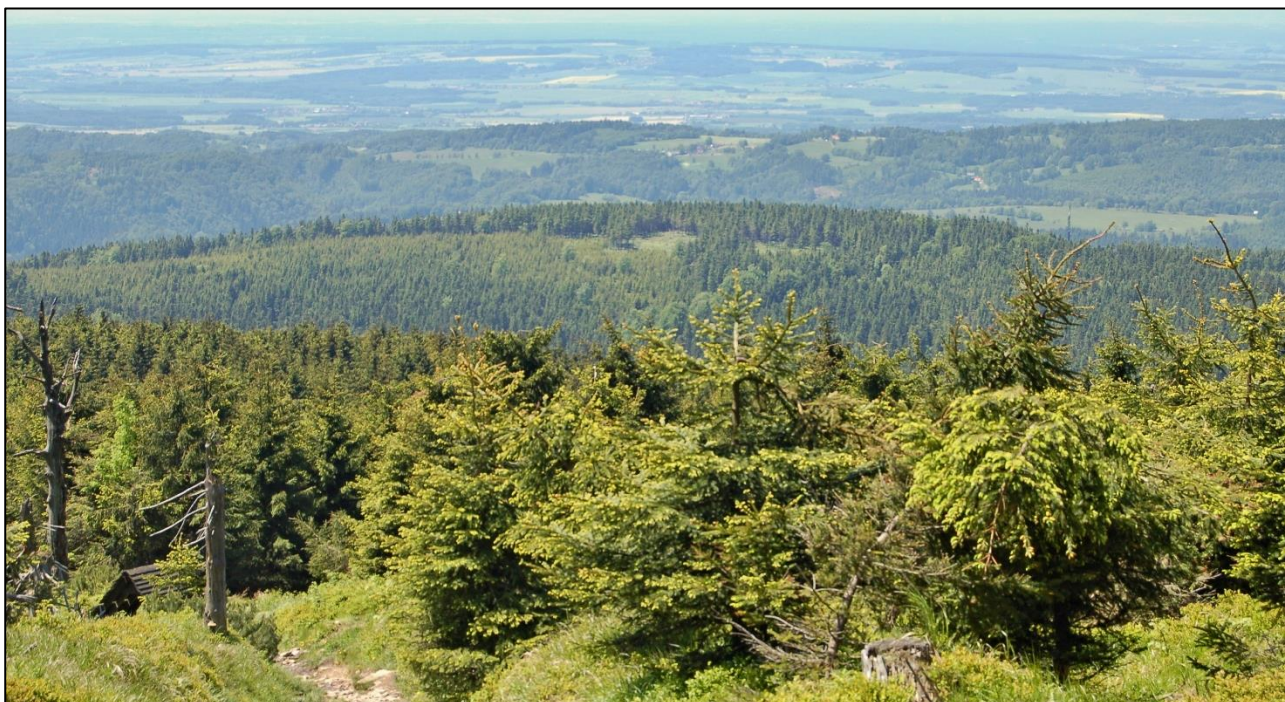
Strnady – 12. září 2016 – Výsledky zajímavého experimentu sledujícího vztah mezi jarním mrazem, slunečním zářením a poškozením mladých rašících smrků představili vědečtí pracovníci z Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., Výzkumné stanice Opočno (Útvar pěstování lesa).

Smrk ztepilý v podmínkách svého přirozeného rozšíření bývá vystaven působení pozdních jarních mrazů, často v době, kdy mladé stromky již ukončily dormanci (přechodné omezení fyziologických procesů v zimním období) a začínají rašit. Tyto situace mohou působit problém při obnově lesa v podmínkách holin kalamitního charakteru nebo mrazových poloh, ale i vyskytnou-li se v lesních školkách. Pokud jsou totiž mrazovým teplotám vystaveni narašení jedinci, může docházet k smrtícímu poškození nových výhonů, a tím ke ztrátám na přírůstu. V případě, že se jedná o sazenice, může docházet až k jejich úhynu.

Pozdní mrazy se projevují i na starších výhonech, kde je prvním důsledkem poškození asimilačního aparátu. Stresující vliv může být dále zvýrazněn intenzivním slunečním zářením následujícím po noci s jarními mrazy.

Cílem výzkumu proto bylo vyhodnotit vliv simulovaného pozdního mrazu a následných různých světelných podmínek na poškození rašících výhonů a na parametry fluorescence chlorofylu jednoletých výhonů u sazenic smrku ztepilého.

V rámci výzkumu řešitelé umístili tříleté krytokořenné sazenice smrku ztepilého do řízených podmínek růstové komory. Po vyrašení většiny sazenic nastalo simulování nočních mrazových epizod.

Krajina Orlických hor, kde smrkové porosty často trpí pozdními mrazy; foto archiv VÚLHM

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

U prvního pokusu nejnižší teplota v komoře dosáhla $-3,7\text{ }^{\circ}\text{C}$ a celková doba s teplotou pod bodem mrazu byla 6 hodin. Tato aplikace mrazu způsobila pouze nevýrazné poškození rašících výhonů. Proto se vzorníky podrobily druhé mrazové epizodě s minimální teplotou $-4,2\text{ }^{\circ}\text{C}$ po 6 hodin, která již způsobila výraznější poškození.

Po každé aplikaci mrazu následovala první pozvolná fáze ohřevu bez osvětlení (15 min), dále byla po 16 hodin polovina sazenic ponechána v růstové komoře při plném osvětlení, a druhá polovina při minimálním osvětlení.

Měření fluorescence chlorofylu (zelené barvivo rostlin) poskytuje informaci o rozsahu, v jakém je schopen využívat fotosynteticky účinnou radiaci. Měření se provádělo u každé sazenice na jednoletém jehličí v horní části koruny.

Z výsledků hodnocení vyplývá výrazný vliv stupně narašení na poškození nových výhonů i na fyziologii vyzrálých výhonů sazenic. Se stupněm narašení se zvyšovala náchylnost sazenic k poškození mrazem. Rašící výhony odumíraly, u starších jehlic docházelo ke snížení fyziologické aktivity, přestože toto poškození nebylo viditelné.

Výsledky ukázaly, že parametry fluorescence chlorofylu u jehličí mohou být využity jako indikátory stresu mrazem.

Jako u řady druhů dřevin bylo i u smrku ztepilého potvrzeno, že následuje-li po mrazové epizodě oblačný nebo zatažený den, dochází ke zmírnění vlivu mrazu na poškození tvořících se výhonů. Méně jsou poškozeny i starší výhony a jehlice, než v případě, kdy po mraze následuje slunečný den, a jejich regenerace probíhá rychleji.

Stínění sazenic v době výskytu pozdních mrazů v lesních školkách tak má svůj význam nejen vzhledem k předpokladu tlumení mrazových špiček, ale i z hlediska snížení možné míry poškození po mrazové epizodě.

Podrobný článek k tomuto výzkumu vyšel v recenzovaném časopisu Zprávy lesnického výzkumu a je ke stažení zde: <http://www.vulhm.cz/sites/File/ZLV/fulltext/440.pdf>

Kontakt na autory studie:

Ing. Ondřej Špulák, Ph.D., RNDr. Jarmila Martincová
Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.
Výzkumná stanice Opočno, Na Olivě 550, 517 73 Opočno
e-mail: spulak@vulhmop.cz

Sazenice smrku s vyrašenými výhony poškozenými mrazem, v pozadí klimatizovaná komora; foto archiv VÚLHM

